

Diàleg

AVUI+
Des del 1976
CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, President executiu
JOAN ODINA, Conseller delegat
ORIEL HUGUET, Director general
JOSEP PLANAS, Director financer
ESTHER CARALPS, Dir. de màrqueting i comunicació
PATRÍCIA TARRIDA, Cap de distribució
JOAN SERRA, Cap de sistemes

**EL DÈFICIT FISCAL
I EL NOU ESTATUT**

Ramon Tremosa
i Balcells

Professor de teoria econòmica
a la UB

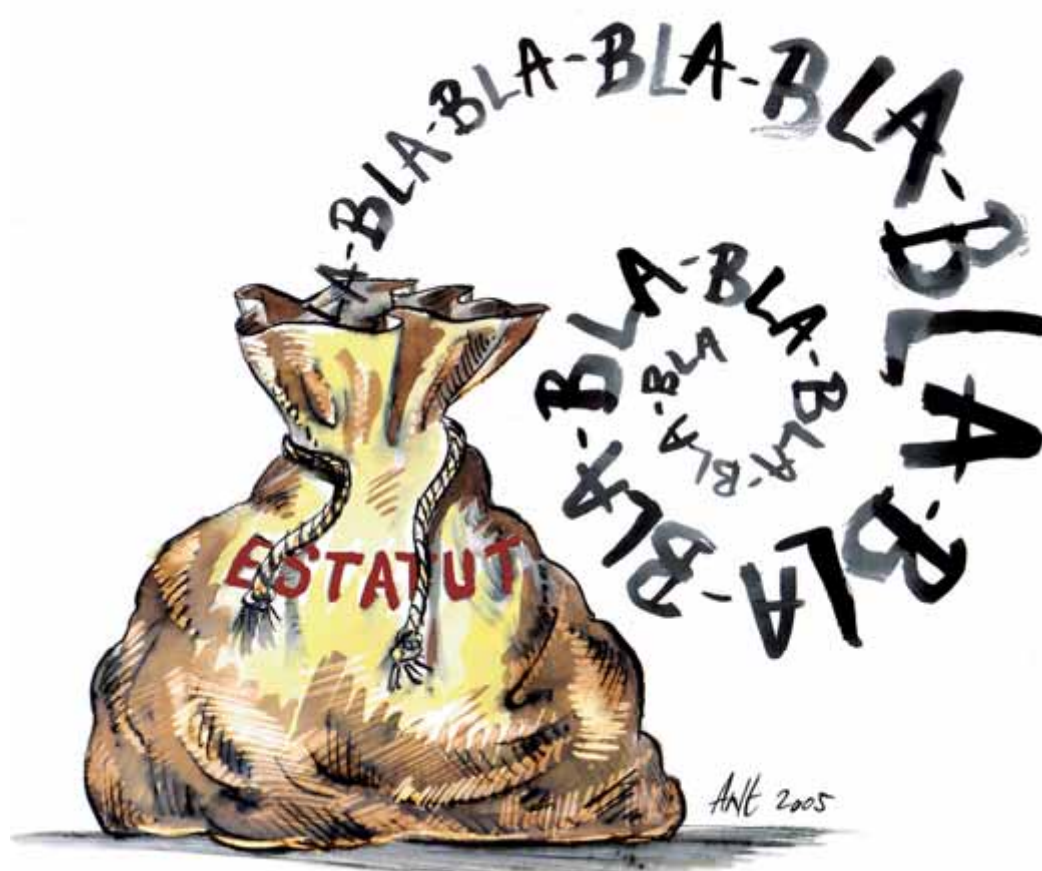
No diguis blat...

L'Agència Tributària i la bilateralitat Generalitat-Estat són dos grans avenços del nou Estatut en matèria de finançament. És essencial mantenir a Madrid la superació del marc del Consell de Política Fiscal i Financera, una taula amb les quinze autonomies del règim comú i Ceuta i Melilla, avui ciutats autònomes amb dret a vot, que és una autèntica ratera per als interessos econòmics de Catalunya. Felicitats a tots els que ho han fet possible.

QUAN ENCARA FALTA REMATAR LA FEINA, però, a Madrid hi ha massa esverament i a Catalunya massa eufòria. Si s'aproves el nou Estatut, vindrien després unes duríssimes negociacions a la Comissió Mixta d'Assumptes Econòmics i Fiscals Generalitat-Estat, on caldria fixar, entre altres coses, l'aportació catalana a la hisenda de l'Estat. L'experiència bilateral basca ens demostra que és la conjuntura política de cada moment (governos forts o debils a Madrid contra governos forts o debils a Euskadi) la que inclina la balança en les relacions bilaterals. L'any 1985, per exemple, es va negociar la introducció de l'IIVA amb majoria absoluta del PSOE a Madrid i amb un govern del PNB acabat d'escindir a Vitòria, sense els socialistes bascos al govern d'Ardanza però recolzant-lo des de fora. "Ens van marcar molts gols en aquell partit", em diu un alt càrrec del govern basc. De l'experiència, però, també se n'aprèn, i a principis dels anys noranta, amb un PSOE debilitant-se i necessitat d'acords a Madrid amb un PNB més fort, la part basca obtenia millors resultats. I en la darrera renovació del concert, aconseguit a finals de 2001 en un clima de màxima tensió amb el govern del PP, el reforçat govern d'Ibarretxe va aconseguir el traspàs de noves figures tributàries (impost sobre la venda minorista de determinats hidrocarburs i l'IRPF dels no residents) i un caràcter indefinit de la quota basca a pagar, entre 1.200 i 1.300 milions d'euros a l'any.

TOT I CELEBRAR ELS AVENÇOS que el nou Estatut suposa, no es pot saber encara com quedarà el dèficit fiscal català. Cal recordar que tant la proposta de CiU (fixar un límit d'un 4% del PIB català) com la del govern tripartit (limitar a un 50% els impostos catalans de què l'Estat podia disposar) eren propostes bones, segons com s'haguessin aplicat, per reduir-lo substancialment. En favor de la constitucionalitat del text aquests límits explícits han estat eliminats pels mateixos partits catalans i és una llàstima que tanta i tan bona pedagogia com ha fet el govern català durant mesos de la seva proposta, amb el seu conseller d'Economia al davant, quedi en no-res per causa d'un dictamen no vinculant d'un organisme consultiu. Cal tenir present que a Alemanya és la mateixa Constitució la que fixa el percentatge i el criteri de distribució de l'impost de societats, blindant així del govern de Berlín els interessos dels Estats federals, els quals, a més, disposen d'agències tributàries que recaptin els grans impostos.

RESPECTE A LA DARRERA PROPOSTA de finançament de CiU, no s'ha aconseguit mantenir la fórmula per calcular la quota de l'any zero, basada en l'article 45 de l'Estatut del 1979, que hauria representat una reducció del dèficit fiscal a la meitat.

“En ser ara la Generalitat la que recaptarà els impostos, hauria estat millor que s'hi fixés el percentatge del PIB i no l'esforç fiscal, perquè, segons com s'apliquin els percentatges, la solidaritat ens pot obligar a mantenir dèficits fiscals com els actuals”

LA QUOTA INICIAL A PAGAR és molt important, per tal com l'article 212 estableix que cada cinc anys cal actualitzar el sistema de finançament i que "si no hi ha acord en l'actualització dels criteris de l'actualització a la Comissió Mixta Generalitat-Estat resten automàticament prorrogats els criteris vigents". En aquest sentit, és preocupant la disposició final primera del nou Estatut, en l'apartat b) del punt 2, que estableix que "per a la determinació de l'aportació inicial a la solidaritat s'ha de prendre com a referent la diferència entre els coeficients de població i esforç fiscal de Catalunya, mesurat aquest pel rendiment de l'IRPF, sobre el conjunt de l'Estat". En ser ara la Generalitat la

que recaptarà tots els impostos hauria estat millor que s'hi fixés el percentatge del PIB i no l'esforç fiscal, perquè, segons com s'apliquin aquests percentatges, la solidaritat ens pot obligar a mantenir dèficits fiscals com els actuals. I si bé l'expressió "prendre com a referent" no és una fórmula concreta, pot ser interpretada com que obligi en termes jurídics.

SORTOSAMENT, PERÒ, SI S'APLICA LITERALMENT l'apartat d) de l'article 210, tindrem garantida una reducció del dèficit fiscal: en afirmar que "l'aplicació dels mecanismes d'anivellament no pot alterar en cap cas la posició de Catalunya en l'ordenació de rendes per càpita de les comunitats autònomes", s'estableix un límit semblant al que a Alemanya va fixar el Tribunal Constitucional el 2001. I ara que el ministre Montilla anuncia la presentació d'esmenes del PSC al Congrés, els altres partits catalans ho poden aprofitar per rematar la feina que encara resta pendent a Madrid: defensar l'Agència i la bilateralitat i blindar la quota a pagar el primer any.

ARA QUE JUGAREM EL PARTIT DE TORNADA en camp contrari, cal recordar que també en política la millor defensa és un bon atac. Fa dos anys el dèficit fiscal era tan sols un problema de mala gestió del govern de CiU i un debat només acadèmic. Avui tenim un Estatut bastant potent aprovat per un 90% dels diputats del Parlament de Catalunya i una àmplia i creixent consciència social sobre quin és el principal problema que ha de resoldre el nou Estatut.

EN SÍNTESI

Unitat d'acció a Madrid?

Marçal Sintès

El PSC, que observa terroritzat com s'acosta la prova del cotó fluix que suposarà el pas del projecte de nou Estatut per les Corts espanyoles, ha començat a moure's i ho ha fet en la pitjor direcció possible. Si la reforma de l'Estatut s'aprova divendres, dilluns els socialistes catalans ja feien saber que a Madrid presentaran les seves esmenes a l'Estatut que van ser derrotades a Barcelona. Sols havia transcorregut un dia laborable entre les solemnes crides a la unitat d'acció fetes al Parlament per tothom que el PSC ja deixava clar que la trencava. La rebaixa del text que l'aparell del PSC no va saber o no va poder imposar aquí la volen impulsar unilateralment al Congrés de Diputats, sens dubte un àmbit molt més propici. Tant els fa deixar Pasqual Maragall en clar fora de joc. Tant els fa que els altres partits els puguin acusar, amb raó, de caragrats. Tant els fa també que al Pacte del Tinell, gràcies al qual ells són al govern de la Generalitat, hi consti explícitament que el tripartit es compromet a defensar com un sol home a Madrid els acords presos a Barcelona. Les conviccions catalanistes d'alguns s'han començat a fondre sense ni donar temps a l'Estatut d'arribar a la capital del regne. Tot un rècord a afegir al Llibre Guinness d'episodis lamentables de la història d'aquest país. Caldria, no obstant, que l'aparell del PSC, amb Montilla al capdavant, tingui en compte que, un cop trencada la unitat d'acció, ho estarà per tothom, de trencada. Vull dir que les altres forces polítiques seran aleshores perfectament lliures i estaran absolutament legítimes per, si convé, retirar l'Estatut i tornar cap a casa.